

BULGARİSTAN BİLGİ NOTU

MART 2025

BULGARİSTAN BİLGİ NOTU

MAKROEKONOMİK GÖSTERGELER VE TAHMİNLER

GÖSTERGE	DEĞER	2022	2023	2024
GSYH (cari fiyatlarla)	Milyar USD	90,4	101,6	108,4
Büyüme	%	3,9	1,8	2,3
Nüfus	Milyon Kişi	6,4	6,4	6,3
Kişi Başı Gelir	USD	14.024	15.764	17.069
Enflasyon	%	14,3	5,0	2,9
İşsizlik Oranı	%	4,2	4,4	4,3
Cari Denge / GSYH	%	-1,4	-0,3	-1
Bütçe Dengesi / GSYH	%	-0,8	-3,1	-2,9
İhracat	Milyar USD	50,3	47,9	-
İthalat	Milyar USD	58,1	53,5	-
Türkiye'nin İhracatı	Milyon USD	4,721	4,226	5,150
Türkiye'nin İthalatı	Milyon USD	2,693	2,407	2,643
Kur	Bulgar Levhası	10,1	16,6	19,8**

Kaynak: IMF KEG Ekim 2024, Trademap, **: 06.03.25 tarihli kur

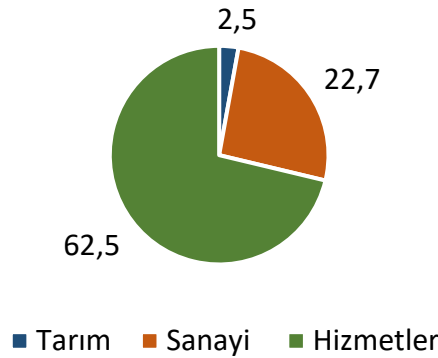
1. GENEL GÖRÜNÜM

Sovyetler Birliği'nin bir parçası olan ve Birlik'in dağılmasıyla ekonomik ve politik olarak yeni yollar arayan Bulgaristan 1990'ların başında fiyat kontrollerinin serbestleştirilmesi ile enflasyonun yükseldiği, grevlerin arttığı bir dönem yaşamıştır. Özel sektörün borcunu hafifletmek için sıkı mali disipline giden ülke uluslararası finans kurumlarının yardımları ile ekonomik istikrar sağlamaya çalıştı.

2022'de 90,4 milyar USD olan GSYH, 2023'te 101,6 milyar USD'ye, 2024'te ise 108,4 milyar USD'ye yükselmesi bekleniyor. Büyüme oranı 2022'de %3,9 iken, 2023'te %1,8'e düşmüş ve 2024'te %2,3 olması öngörülüyor. Kişi başı gelir 2022'de 14.024 USD iken, 2024'te 17.069 USD'ye çıkması bekleniyor. Enflasyon oranı 2022'de %14,3 seviyesindeyken, 2023'te %5,0'a ve 2024'te %2,9'a gerilemesi tahmin ediliyor. İşsizlik oranı ise yaklaşık %4 seviyelerinde seyrediyor. Cari denge/GSYH oranı 2022'de -%1,4 iken, 2023'te -%0,3'e kadar iyileşmiş ancak 2024'te yeniden -%1'e gerilemesi bekleniyor.

Bütçe dengesi 2023'te -%3,1 ile açık vermiş olup, 2024'te de -%2,9 seviyesinde kalması öngörülüyor. 2022'de 50,3 milyar USD olan ihracat ve 58,1 milyar USD olan ithalat verileri, 2023'te sırasıyla 47,9 milyar USD ve 53,5 milyar USD olarak kaydedilmiş. Türkiye ile ticaret verilerine göre Bulgaristan'ın Türkiye'ye ihracatı 2023'te 4,226 milyon USD'ye gerilemiş ancak 2024'te 5,150 milyon USD'ye çıkması bekleniyor. Türkiye'den ithalatı ise 2023'te 2,407 milyon USD iken, 2024'te 2,643 milyon USD olması tahmin ediliyor.

Sektörlerin GSYH Payları (%)

Kaynak: Bulgaristan İstatistik Kurumu, 2023

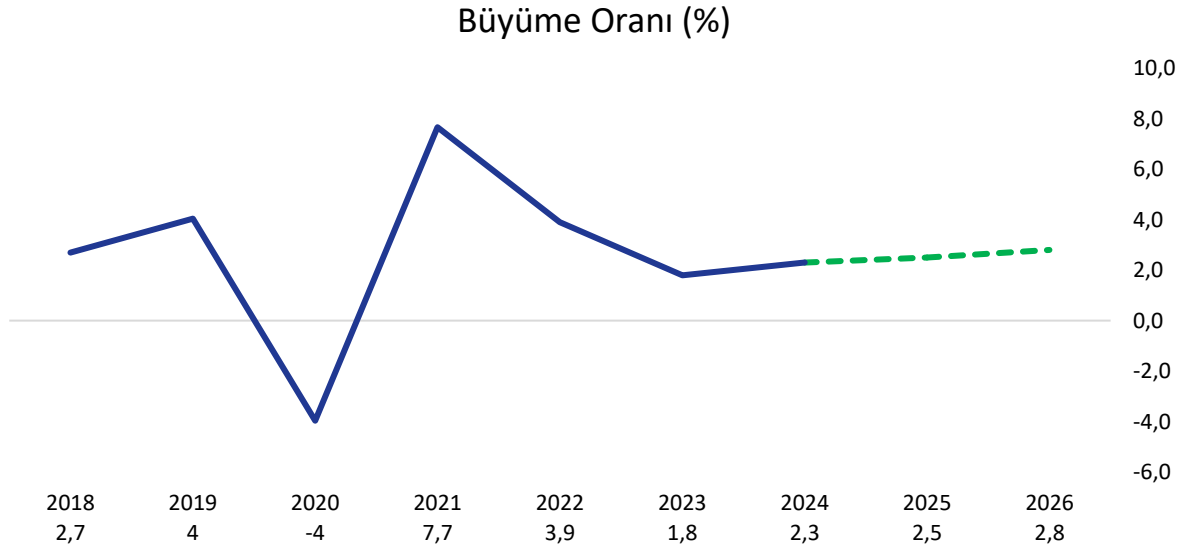
Bulgaristan ekonomisinde hizmet sektörü en büyük paya sahip olup, GSYH'nin %62,5'ini oluşturmaktadır. Sanayi sektörü ise %22,7 ile ikinci sırada yer alıyor. Tarım sektörü ise %2,5'lik payla en küçük katkıyı sağlıyor. Bu veriler, Bulgaristan'ın ekonomisinin büyük ölçüde hizmetler ve sanayi sektörüne dayandığını, tarımın ise daha sınırlı bir rol oynadığını göstermektedir.

2. EKONOMİK BÜYÜME

Bulgaristan'ın ekonomik büyüme oranı yıllar içinde dalgalı bir seyir izlemiştir. Özellikle 2020 yılında büyüme oranı keskin bir şekilde düşerek negatif seviyeye, %4 civarına gerilemiştir. Bu dönemde, ülke ekonomisi daralma yaşamış ve ülkenin resesyonda olduğunu göstermektedir. Ancak, takip eden yıllarda hızlı bir toparlanma olmuş ve büyüme oranı 2021 yılında %7,7'ye kadar çıkmıştır. Bu keskin artışın ardından, büyüme oranında kademeli bir azalma gözlemlenmiş, %4-5 seviyelerine gerileyerek düşüş trendine girmiştir. Daha sonraki yıllarda büyüme oranı %2 civarında stabil hale gelmiş ve büyüme ivmesi zayıflamıştır.

Öngörüler incelendiğinde, 2024 ve sonrası için Bulgaristan'ın büyüme oranının %2 - %3 bandında seyredeceği tahmin edilmektedir. Bu durum, ekonominin istikrara kavuştuğunu ancak yüksek büyüme oranlarına ulaşamadığını göstermektedir. Ekonomik canlılığı artırmak için yeni yatırımlar ve reformlar gerekliliği öne çıkarken, büyümenin düşük seyretmesi uzun vadeli sürdürülebilir kalkınma için risk oluşturabilir. Genel olarak, Bulgaristan ekonomisi büyüme açısından dalgalı bir geçmişe sahip olsa da, gelecekte daha ılımlı ve istikrarlı bir büyüme sürecine gireceği öngörülmektedir.

Kynak: IMF KEG Ekim 24

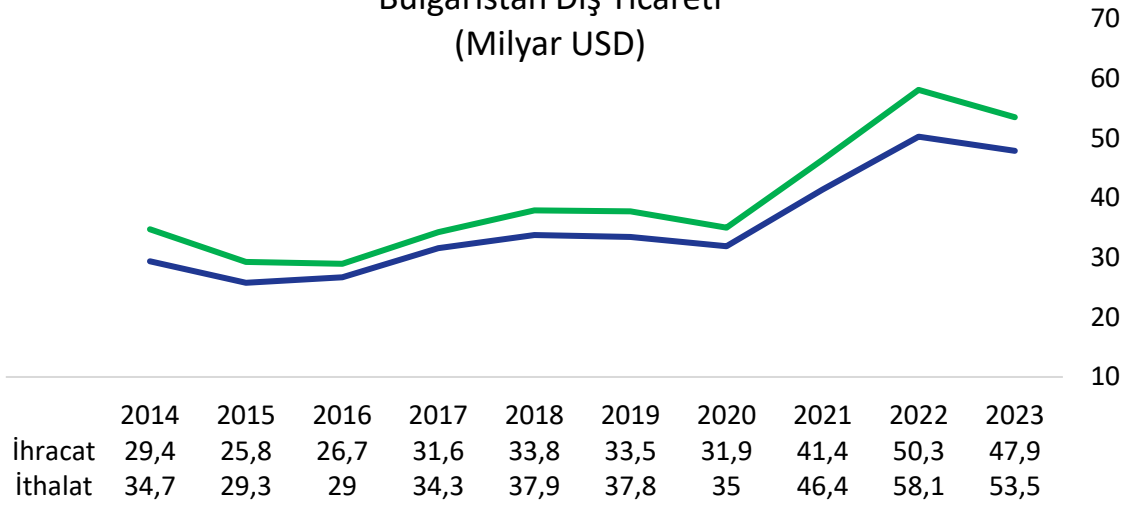

3. DIŞ TİCARET

Bulgaristan'ın dış ticaret verilerine bakıldığında, 2014-2023 yılları arasında hem ihracat hem de ithalat dalgalanmalar gösterse de genel eğilim yukarı yönlü. 2015 ve 2016'da dış ticaret hacminde bir düşüş görülse de, 2017'den itibaren ihracat ve ithalat rakamları düzenli bir artış göstermiş. 2022 yılında ihracat 50,3 milyar USD, ithalat ise 58,1 milyar USD ile zirveye ulaşmış. 2023 yılında ise her iki göstergede hafif bir düşüş gözlemleniyor; ihracat 47,9 milyar USD'ye, ithalat ise 53,5 milyar USD'ye gerilemiş.

Ek olarak Bulgaristan'ın ticaret dengesi sürekli olarak açık vermektedir. İthalatın, her yıl ihracattan daha yüksek seyrettiği açıkça görülmektedir. Bu durum, ülkenin dış ticarete daha fazla bağımlı olduğunu ve dış ticaret açığını kapatmaya yönelik stratejiler geliştirmesi gerektiğini gösteriyor. Ancak, uzun vadede ihracatın sürekli artış eğiliminde olması olumlu bir gösterge olarak değerlendirilebilir.

Bulgaristan Dış Ticareti
(Milyar USD)

Kaynak: Trademap

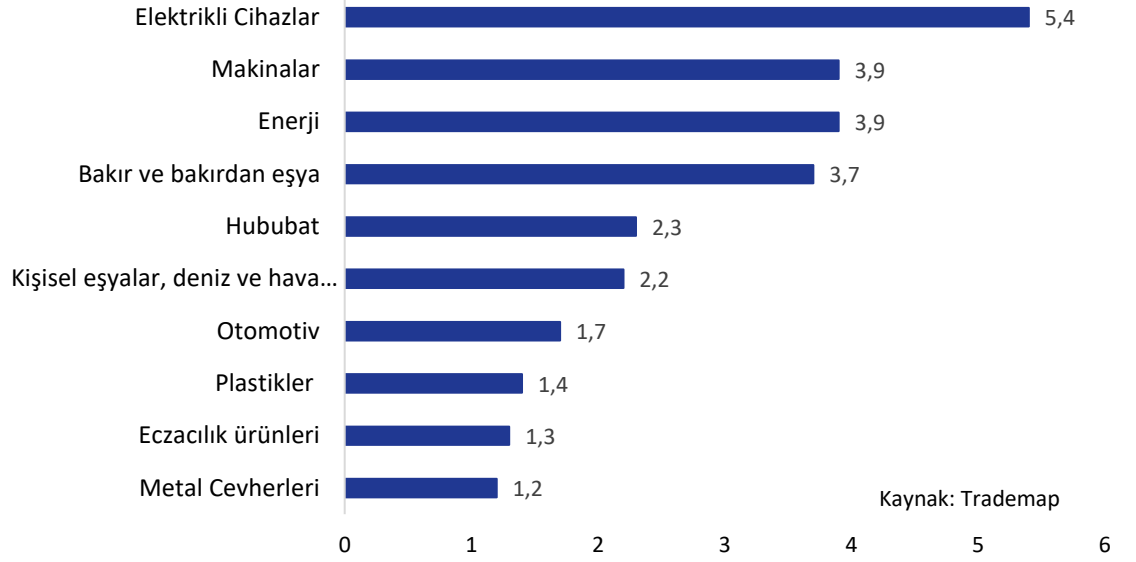
— ihracat — ithalat

Bulgaristan'ın 2023 yılı ihracat verilerine göre, en büyük payı 5,4 milyar USD ile elektrikli cihazlar oluşturuyor. Onu 3,9 milyar USD ile makineler ve enerji sektörü takip ediyor. Bakır ve bakırdan eşya ihracatı 3,7 milyar USD seviyesinde gerçekleşirken, tarım sektöründen hububat 2,3 milyar USD ile önemli bir yer tutuyor. Otomotiv sektörü ise 1,7 milyar USD ile ihracatta nispeten daha düşük bir paya sahip. Genel olarak Bulgaristan'ın ihracat yapısında sanayi ürünleri, enerji ve tarım ürünleri öne çıkıyor.

BULGARİSTAN BİLGİ NOTU

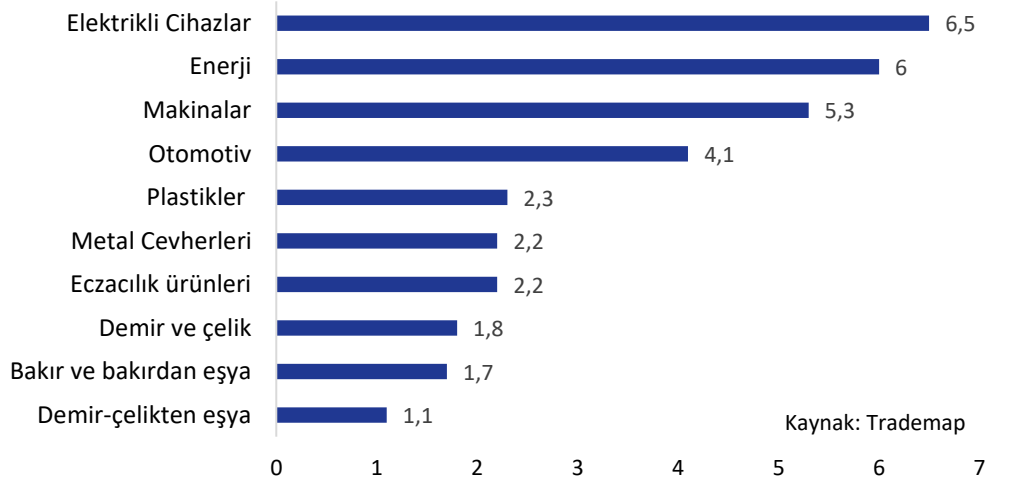

Bulgaristan İhracatı (2023, Milyar USD)

Bulgaristan'ın 2023 yılı ithalat verileri incelendiğinde, en büyük ithalat kaleminin 6,5 milyar USD ile elektrikli cihazlar olduğu görülüyor. Bunu 6 milyar USD ile enerji ithalatı takip ediyor; bu da ülkenin enerji bağımlılığını gösteriyor. Makineler 5,3 milyar USD ile ithalatın en büyük üçüncü kalemi olurken, otomotiv sektörü 4,1 milyar USD ile önemli bir yer tutuyor. Plastik, metal cevherleri, eczacılık ürünleri ve demir-çelik gibi sanayi hammaddeleri de ithal edilen başlıca ürünler arasında. Genel olarak ithalatın, enerji ve sanayi ekipmanları ağırlıklı olduğu söylenebilir.

Bulgaristan İthalatı (2023, Milyar USD)

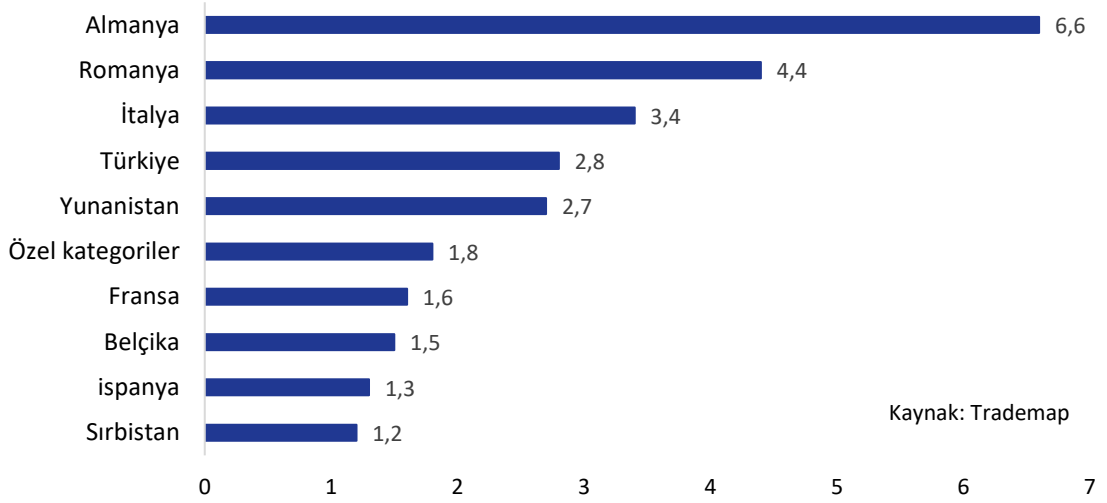

BULGARİSTAN BİLGİ NOTU

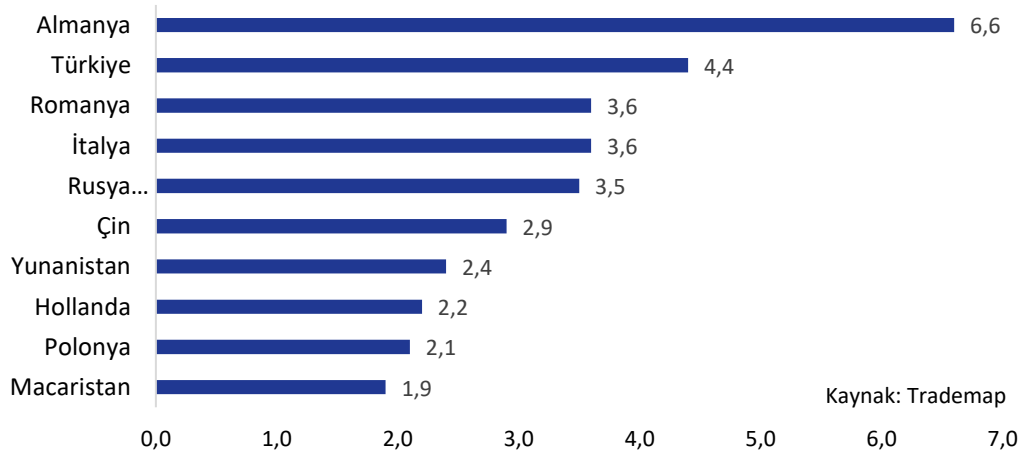
Bulgaristan'ın 2023 yılı ihracatında, en büyük ticaret ortağı 6,6 milyar USD ile Almanya olmuştur. Bunu 4,4 milyar USD ile Romanya ve 3,4 milyar USD ile İtalya takip etmektedir. Türkiye, Bulgaristan'ın en büyük dördüncü ihracat pazarı olarak 2,8 milyar USD'lik bir hacme sahiptir. Yunanistan, Fransa, Belçika, İspanya ve Sırbistan da Bulgaristan'ın önemli ihracat destinasyonları arasında yer almaktadır. Veriler, ülkenin ihracatında Avrupa Birliği ülkelerinin baskın rol oynadığını, ancak komşu ülkelerle de güçlü ticaret bağları olduğunu göstermektedir.

Bulgaristan İhracatı/Ülkelere Göre
(2023, Milyar USD)

Bulgaristan'ın 2023 yılı ithalatında ise Almanya yine en büyük ticaret ortağı olarak öne çıkmış ve 6,6 milyar USD'lik ithalat gerçekleştirilmiştir. Türkiye, 4,4 milyar USD ile ikinci sırada yer alırken, Romanya ve İtalya 3,6 milyar USD'lik ithalat hacmiyle öne çıkmaktadır. Rusya Federasyonu'ndan yapılan 3,5 milyar USD'lik ithalat, Bulgaristan'ın enerji ve sanayi ürünleri açısından dışa bağımlılığını gösterirken, Çin'den yapılan 2,9 milyar USD'lik ithalat da dikkat çekmektedir. Genel olarak, ithalatın büyük kısmı Avrupa ülkelerinden sağlanmakta, ancak Çin ve Rusya gibi ülkeler de önemli tedarikçiler arasında yer almaktadır.

Bulgaristan İthalatı/Ülkelere Göre
(2023, Milyar USD)

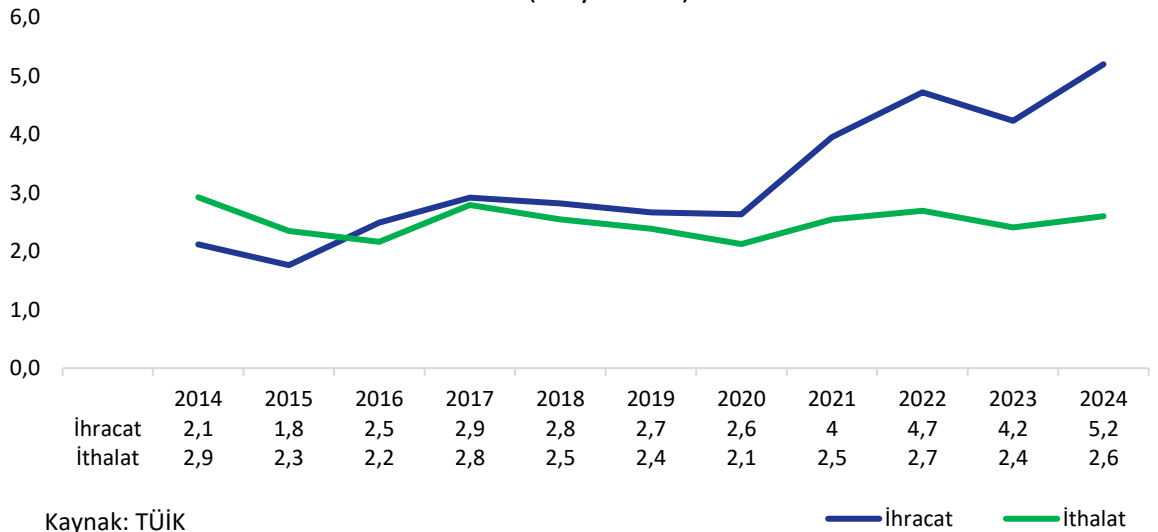
4. TÜRKİYE İLE DIŞ TİCARET

2014 yılında Türkiye'nin Bulgaristan'a ihracatı 2,1 milyar USD, ithalatı ise 2,9 milyar USD seviyesindeydi. 2015 yılında her iki kalemdede düşüş yaşanmış, ihracat 1,8 milyar USD'ye, ithalat ise 2,3 milyar USD'ye gerilemiştir. 2016 itibarıyla Türkiye'nin ihracatı toparlanmaya başlamış ve 2,5 milyar USD'ye çıkarken, ithalat da 2,2 milyar USD seviyesinde seyretmiştir. 2017-2019 döneminde ihracat ve ithalat birbirine yakın seviyelerde gerçekleşmiş, 2017'de her ikisi de 2,9 milyar USD seviyesinde iken, 2019 yılında ihracat 2,7 milyar USD, ithalat ise 2,4 milyar USD olmuştur.

2020 yılına gelindiğinde, pandeminin etkisiyle ticarete dalgalanma yaşanmış ve Türkiye'nin Bulgaristan'a ihracatı 2,6 milyar USD'ye, ithalatı ise 2,1 milyar USD'ye gerilemiştir. Ancak, 2021 yılından itibaren Türkiye'nin ihracatı hızlı bir artış trendine girmiş, 2021'de 4 milyar USD, 2022'de 4,7 milyar USD, 2023'te 4,2 milyar USD ve 2024'te 5,2 milyar USD seviyelerine ulaşmıştır. Bu dönemde ithalat daha istikrarlı bir seyir izlemiş, 2021'de 2,5 milyar USD, 2022'de 2,7 milyar USD, 2023'te 2,4 milyar USD ve 2024'te 2,6 milyar USD seviyesinde kalmıştır.

Genel olarak Türkiye'nin Bulgaristan'a olan ihracatının 2020 sonrası önemli ölçüde arttığı, buna karşın ithalatın nispeten daha düşük seviyelerde ve daha istikrarlı bir seyir izlediği görülmektedir. Özellikle 2021 itibarıyla Türkiye'nin dış ticaret fazlası verdiği açıkça görülmektedir. 2024 yılında ihracatın 5,2 milyar USD'ye ulaşarak ithalatın yaklaşık iki katına çıktığı dikkate alındığında, Türkiye'nin Bulgaristan pazarında güçlü bir pozisyon elde ettiği söylenebilir. Önümüzdeki yıllarda ihracat artışının devam edip etmeyeceği, ticaret politikaları ve ekonomik gelişmelere bağlı olarak şekillenecektir.

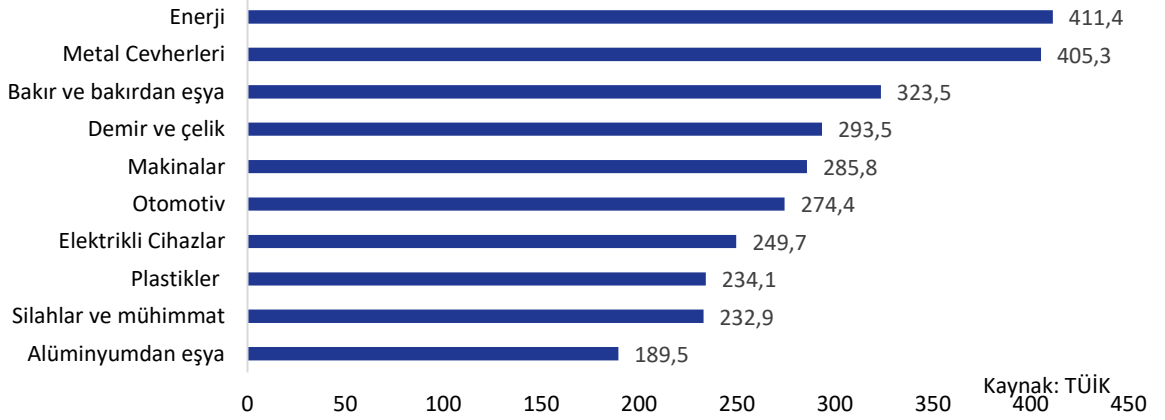
Türkiye Bulgaristan Dış Ticareti
(Milyar USD)

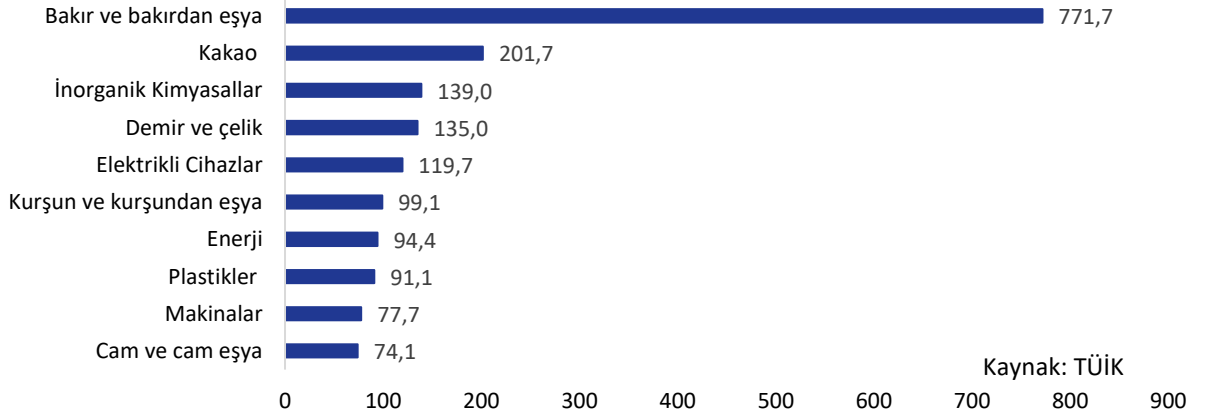
Türkiye'nin 2024 yılında Bulgaristan'a yaptığı ihracat incelendiğinde, en büyük payın 411,4 milyon USD ile enerji sektöründe olduğu görülmektedir. Metal cevherleri (405,3 milyon USD) ve bakır ve bakırdan eşya (323,5 milyon USD) da öne çıkan diğer kalemlerdir. Demir ve çelik, makineler, otomotiv ve elektrikli cihazlar gibi sanayi ürünleri Türkiye'nin Bulgaristan'a ihraç ettiği başlıca ürünler arasında yer almaktadır. Ayrıca plastikler (234,1 milyon USD), silahlar ve mühimmat (232,9 milyon USD) ve alüminyumdan eşya (189,5 milyon USD) gibi çeşitli sektörlerde de önemli ihracat hacimleri olduğu dikkat çekmektedir. Bu tablo, Türkiye'nin Bulgaristan'a yönelik ihracatında enerji, madencilik, sanayi ürünleri ve hammaddelerin kritik bir rol oynadığını göstermektedir.

Türkiye'nin Bulgaristan'a İhracatı
(ÖTS, Milyon USD, 2024)

Türkiye'nin 2024 yılında Bulgaristan'dan yaptığı ithalat verilerine bakıldığında, bakır ve bakırdan eşyanın 771,7 milyon USD ile en büyük payı oluşturduğu görülmektedir. Bunu 201,7 milyon USD ile kakao ve 139 milyon USD ile inorganik kimyasallar takip etmektedir. Demir ve çelik (135 milyon USD), elektrikli cihazlar (119,7 milyon USD), kurşun ve kurşundan eşya (99,1 milyon USD) gibi sanayi ürünleri de Türkiye'nin Bulgaristan'dan en çok ithal ettiği kalemler arasındadır. Enerji (94,4 milyon USD), plastikler (91,1 milyon USD), makineler (77,7 milyon USD) ve cam ve cam eşyalar (74,1 milyon USD) da ithal edilen diğer önemli ürünlerdir. Türkiye'nin Bulgaristan'dan özellikle ham madde ve sanayi girdileri ithal ettiği ve ticaretin büyük ölçüde madencilik, kimyasallar ve metal sektörlerine dayandığı söylenebilir.

Türkiye'nin Bulgaristan'dan İthalatı
(ÖTS, Milyon USD, 2024)

DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER KURULU

Huzur Mahallesi, Azerbaycan Caddesi Skyland Sky Office No: 4
B Blok Kat: 21-22 Seyrantepe 34485 Sarıyer/İstanbul

www.deik.org.tr • info@deik.org.tr

     [deikiletisim](#) | [deikint](#)